

Εξετάσεις Κβαντική Φυσική 2, Ιούνιος 2024

Όνοματεπώνυμο:

Εξάμηνο:

ΑΜ:

Εργασίες:

Απαντήστε στα παρακάτω ερωτήματα πολλαπλής επιλογής. Κάθε ορθή απάντηση είναι +0,6 μονάδες, για κάθε λανθασμένη αφαιρούνται 0,15 μονάδες. Δεν προσθαφαιρείται βαθμός για μη απάντηση.

1. Κιούμπιτ προετοιμάζεται σε κατάσταση $|\psi_0\rangle = \frac{1}{\sqrt{5}}(2|0\rangle + |1\rangle)$. Αρχικά του γίνεται μέτρηση του τελεστή $\hat{\sigma}_3$ και μετά μέτρηση του $\hat{\sigma}_1$. Ποια είναι η δεσμευμένη πιθανότητα να δώσει στην δεύτερη -1 αν στην πρώτη έδωσε $+1$;

(α) 0   (β) $\frac{1}{5}$ (γ) $\frac{3}{10}$ (δ) $\frac{2}{5}$ (ε) $\frac{1}{2}$ ✓

Σχόλιο: Αφού ζητείται η δεσμευμένη πιθανότητα, αρκεί να βρούμε την πιθανότητα να βρεθεί -1 στη μέτρηση του $\hat{\sigma}_1$, με κατάσταση $|1\rangle$ που προήλθε από την πρώτη μέτρηση.

2. Σωματίο κινείται στην ευθεία κάτω από δυναμικό $V(x) = x$. Το φάσμα του είναι

(α) μόνο διακριτό με εκφυλισμό 1
(β) διακριτό με εκφυλισμό 1, συνεχές με εκφυλισμό 1
(γ) διακριτό με εκφυλισμό 1, συνεχές με εκφυλισμό 2
(δ) μόνο συνεχές με εκφυλισμό 1 ✓
(ε) μόνο συνεχές με εκφυλισμό 2

3. Θεωρείστε σωματίο στο παραπάνω δυναμικό, αλλά κινούμενο στην θετική ημιευθεία. Το φάσμα του είναι

(α) μόνο διακριτό με εκφυλισμό 1 ✓
(β) διακριτό με εκφυλισμό 1, συνεχές με εκφυλισμό 1
(γ) διακριτό με εκφυλισμό 1, συνεχές με εκφυλισμό 2
(δ) μόνο συνεχές με εκφυλισμό 1
(ε) μόνο συνεχές με εκφυλισμό 2

4. Ποιο από τα παρακάτω διανύσματα δεν είναι εναγκαλισμένο;

(α) $\frac{1}{\sqrt{2}}(|0,0\rangle + i|1,1\rangle)$ (β) $\frac{1}{\sqrt{5}}(|0,1\rangle - 2i|1,1\rangle)$ ✓   (γ) $\frac{1}{\sqrt{2}}(|0,1\rangle + i|1,0\rangle)$
(δ) $\frac{1}{\sqrt{5}}(|0,1\rangle - 2|1,0\rangle)$ (ε) $\frac{1}{\sqrt{10}}(3|0,0\rangle - i|1,1\rangle)$

Σχόλιο: Το (β) είναι το μόνο που σπάει ως $\frac{1}{\sqrt{5}}(|0\rangle - 2i|1\rangle) \otimes |1\rangle$.

5. Οι ιδιοτιμές της ενέργειας για σωματίο σε κεντρικό δυναμικό είναι της μορφής $E_{n,\ell} = -\frac{1}{n^2-2\ell}$. Έστω ότι στο δυναμικό βρίσκονται 21 πρωτόνια. Πόση είναι η ενέργεια της θεμελιώδους κατάστασης αν αγνοήσουμε την αλληλεπίδραση;

(α) $-\frac{101}{14}$ (β) $-\frac{107}{14}$ ✓   (γ) $-\frac{113}{14}$ (δ) $-\frac{121}{14}$ (ε) καμία από τις παραπάνω

Σχόλιο: Τα ενεργειακά επίπεδα E και οι αντίστοιχο εκφυλισμοί g δίνονται στον ακόλουθο πίνακα.

n, ℓ	E	g
1,0	-1	2
2,1	-1/2	6
2,0	-1/4	2
3,2	-1/5	10
3,1	-1/7	6
3,0	-1/9	2
4,3	-1/10	14

Οπότε η ενέργεια είναι $2 \cdot (-1) + 6 \cdot (-1/2) + 2 \cdot (-1/4) + 10 \cdot (-1/5) + 1 \cdot (-1/7) = -107/14$.

6. Πόση είναι η ενέργεια Φέρμι για 42 πρωτόνια στο δυναμικό του παραπάνω προβλήματος;

(α) $-\frac{1}{9}$ (β) $-\frac{1}{10}$ ✓ (γ) $-\frac{1}{11}$ (δ) $-\frac{1}{12}$ (ε) $-\frac{1}{13}$

Σχόλιο: Η ενέργεια για το 42ο πρωτόνιο είναι $-1/10$ σύμφωνα τον παραπάνω πίνακα.

7. Έστω σύστημα 4 αρμονικών ταλαντωτών συχνότητας ω και σπιν $s = \frac{1}{2}$. Η τρίτη ενεργειακή στάθμη έχει εκφυλισμό $g =$

(α) 8 (β) 9 ✓ (γ) 10 (δ) 11 (ε) 12

Σχόλιο: Η τρίτη ενεργειακή στάθμη αντιστοιχεί στα 4 διανύσματα $|0+, 0-, 1\pm, 3\pm\rangle$, στο 1 διάνυσμα $|0+, 0-, 2+, 2-\rangle$ και στα 4 διανύσματα $|0\pm, 1+, 1-, 2\pm\rangle$.

8. Αν στο παραπάνω πρόβλημα το σπιν είναι $s = 1$, τότε ο εκφυλισμός της τρίτης ενεργειακής στάθμης είναι $g =$

(α) 16 (β) 32 (γ) 50 (δ) 66 ✓ (ε) 80

Σχόλιο: Η τρίτη ενεργειακή στάθμη αντιστοιχεί σε $\frac{4!}{2!2!} \times \frac{4!}{2!2!} = 36$ διανύσματα $|0, 0, 1, 1\rangle_S$ και σε $\frac{5!}{3!2!} \times 3 = 30$ διανύσματα $|0, 0, 0, 2\rangle_S$

9. Σωματίο περιγράφεται από Χαμιλτονιανή της μορφής $\hat{H} = \hat{H}_0 + \hat{V}$, όπου η $\hat{H}_0$ έχει ιδιοτιμές $E_n^{(0)} = n^2$ και ιδιοδιανύσματα $|n\rangle$, όπου $n = 0, \pm 1, \pm 2, \dots$. Η διαταραχή $\hat{V}$ ορίζεται ως $\hat{V}|n\rangle = \lambda(|n-1\rangle + |n+1\rangle)$. Η διόρθωση των ενεργειών στην πρώτη τάξη της θεωρίας διαταραχών μηδενίζεται. Η διόρθωση δεύτερης τάξης της ενέργειας της θεμελιώδους είναι $E_0^{(2)} =$

(α) $-2\lambda^2$ ✓ (β) $-\lambda^2$ (γ) 0 (δ) λ^2 (ε) $2\lambda^2$

10. Ηλεκτρόνιο βρίσκεται σε κατάσταση με $m_\ell = \ell$ και $m_s = -\frac{1}{2}$. Ποια είναι η πιθανότητα η μέτρηση της ολικής στροφορμής να δώσει τιμή $j = \ell - \frac{1}{2}$;

(α) 0 (β) $\frac{1}{\ell+1}$ (γ) $\frac{1}{2\ell+1}$ (δ) $\frac{\ell}{\ell+1}$ (ε) $\frac{2\ell}{2\ell+1}$ ✓

11. Κβαντικό σύστημα προετοιμάζεται σε μία κατάσταση επαλληλίας ιδιοκαταστάσεων της ενέργειας $\frac{1}{\sqrt{5}}(2|\epsilon\rangle + |2\epsilon\rangle)$. Αν μετρήσουμε την ενέργεια, θα πάρουμε

(α) τιμή $1, 2\epsilon$ (β) τιμή $(1, 2 \pm 0, 4)\epsilon$ (γ) τιμή ϵ με πιθανότητα $\frac{4}{5}$ ή τιμή 2ϵ με πιθανότητα $\frac{1}{5}$ ✓
(δ) οποιαδήποτε τιμή στο διάστημα $[\epsilon, 2\epsilon]$ ισοπίθανα (ε) κανένα από τα παραπάνω

12. Άτομο του υδρογόνου βρίσκεται εντός ομογενούς μαγνητικού πεδίου. Σε πόσα διαφορετικά επίπεδα σπάει ο ιδιόχωρος της Χαμιλτονιανής με κύριο κβαντικό αριθμό $n = 3$;

(α) 4 (β) 5 (γ) 6 (δ) 7 ✓ (ε) 8

13. Αν $|j, m\rangle$ η συνήθης βάση της στροφορμής, $\langle j, m | \hat{J}_1 \hat{J}_2 | j, m-1 \rangle =$

(α) 0 ✓ (β) $\frac{1}{2}(j^2 + m^2)$ (γ) m^2 (δ) $\frac{i}{2}jm$ (ε) $\frac{1}{2}(j + im)$

14. Δύο ηλεκτρόνια βρίσκονται εντός κεντρικού δυναμικού. Αν αγνοήσουμε την αλληλεπίδρασή τους, περιμένουμε η θεμελιώδης τους κατάσταση να έχει τις ακόλουθες τιμές ολικής τροχιακής στροφορμής L και σπιν S ,

(α) $L = 0, S = 0$ ✓ (β) $L = 1, S = 0$ (γ) $L = 0, S = 1$ (δ) $L = 1, S = 1$ (ε) τίποτα από τα παραπάνω

15. Δύο διαφορετικές εφαρμογές της θεωρίας μεταβολών μας δίνουν τιμές E_0 και E'_0 για τη θεμελιώδη κατάσταση ενός ατόμου, όπου $E_0 > E'_0$. Ποια είναι η καλύτερη εκτίμηση της πραγματικής ενέργειας της θεμελιώδους;
- (α) E_0 (β) E'_0 ✓ (γ) $\frac{1}{2}(E_0 + E'_0)$ (δ) $\sqrt{E_0 E'_0}$ (ε) Καμία, η μέθοδος των μεταβολών απέτυχε σ' αυτό το πρόβλημα.
16. Σύστημα δύο κιούμπιτ προετοιμάζεται στην κατάσταση $\frac{1}{\sqrt{5}}(e^{i\theta}|0, 1\rangle + 2i|1, 0\rangle)$. Η αναμενόμενη τιμή του τελεστή $\hat{\sigma}_1 \otimes \hat{\sigma}_2$ είναι
- (α) $\frac{4}{5} \cos \theta$ ✓ (β) $-\frac{4}{5} \cos \theta$ (γ) $\frac{4}{5} \sin \theta$ (δ) $-\frac{4}{5} \sin \theta$ (ε) 0
17. Σύστημα δύο κιούμπιτ προετοιμάζεται στην κατάσταση $|\psi\rangle = \frac{1}{\sqrt{3}}(|0, 1\rangle + |1, 0\rangle + |0, 0\rangle)$. Το διάνυσμα Μπλοχ της ανηγμένης μήτρας πυκνότητας $\hat{\rho}_1$ είναι
- (α) $(0, 0, -\frac{1}{3})$ (β) $(\frac{2}{3}, 0, -\frac{1}{3})$ ✓ (γ) $(-\frac{2}{3}, 0, -\frac{1}{3})$ (δ) $(0, \frac{2}{3}, -\frac{1}{3})$ (ε) $(0, -\frac{2}{3}, -\frac{1}{3})$